

Տառպաշտ

DEGHEGADOU

دیهگادو

Հայոց գրականության գործակի համար Հ.Բ.Հ.Հ.Հ.

نشرة جماعية للنقد الأدبي الأدبية العلمية

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱ
ԽԱՅՈՑ

ԵԱՍՏԱՏԵԱԼ

ԱՐԴԵԱՄԲ ՅԱԻԵՐԺԱՅԻՇԱՆԿ

ՎԱՐԱՐԵՏ ԱՂԱ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ

1854

ՓՈԽԱԴՐԵԱԼ ԵՒ ՎԵՐԱԶԻՆԵԱԼ

ԾԱԽԻՒՔ

ՎՍԵՄ ՊՈՂՈՍ ՓԱՃԱ ՆՈՒՐԱՐԻ

1907

150-ԱՄԵԱԿ
ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
(1854-2004)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

**Յայաստանի Յանրապետութեան Անկախութեան
13-րդ Տարեդարձի Նշում Գահիրէի մէջ
Եւ Ողջերը ՀՀ Արտակար · Եւ Լիազօր Դեսպան
Տոքը. Սեր է յ Մանասարեանի**

ԽՄԲԱԳԻՐ
Արաբսի Տեօվլեթեան

ԳԵՂԱՐՈՒԵՏԱԿԱՆ
ԶԵՒԱԿՈՌՈՒՄ
ՇԱՀԵ Լուսարդեան

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՃԱՐՈՒԵԾՔ
Ասի Պօղոսեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Nubar Printing House

Թիւ 33 Նոր Շրջան
Հոկտեմբեր 2004

ՀԲԸՍ-ի 83-րդ Ընդհանուր Ժողովը	2
Գնահատանք ՀԲԸՍ-ի Ե իպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի Ատենապետ Տիար Պերծ Թէրզեանի	3
Տեղեկատութիւն ՀԲԸՍ-ի Ե իպտոսի Շրջանակի Եւ ՀԲԸՍ-ի Գահիրէի Մասնածիւղին Մասին	4
Սարենիկ ճ. Զա ջր Ֆոնտ «Յայ Ոսուցիչներու Գնահատանքի Կենսաթոշակ»	6
«Յայերէն Լեզուի Ուսուցիչ Կ'ուզուի»	7
Արաբսի Տեօվլեթեան	
Գերապայծառ Տ. Գրի որ Օ ոստինոս Եպիսկոպոս Գուսան կ'այցելէ Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի Կեդրոնը	8
Գալուստեան Ազ ային Վարժարան 150-ամեակի Յոթելենական Յանդիսութիւն	9
Ասի Պօղոսեան	
Յամառօտ Տեղեկութիւններ Գալուստեան Ազ ային Վարժարանին Մասին	13
Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Միաբաններ Յո շ. Տ. Գաբրիէլ Արեղայ Սար իսեան Եւ Յո շ. Տ. Տաճատ Արեղայ Ծատուրեան Գահիրէի Մէջ	14
Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Գէոր Եան Յո Եւոր Ենմարանի Յիմնադրման 130-ամեակը Յոգեշնորի Տ. Տաճատ Արեղայ Ծատուրեան	15
Տիկինը՝ Որ Գիրքէն Ստեղծեց Յայրենիք մը Տոքը. Սամիր Սարհան Թրգմն. Արաբսի Տեօվլեթեան	17
Տոքը. նոր Սիմոնեանի «Ելեկտրոնական Մշակոյթը» Գիրքը	18
Տոքը. նոր Սիմոնեանի Ուսումնական Տուեալները	19
Անդամական	20

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 13-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՆՇՈՒՄ ԳԱՅԻՐԵՒ ՄԵԶ ԵՒ ՈՂՋԵՐԸ ՀՅ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՒ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՍՊԱՆ ՏՈՔԸ. ՍԵՐԳԵՅ ՄԱՆԱՍԱՐԵԱՆԻ

Կիրակի, 19 Սեպտեմբերին Գահիրեի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, Յայաստանի Հանրապետութեան Անկախութեան 13-րդ տարեդարձին առթիւ, Ս. Պատարագի ընթացքին տեղի ունեցաւ գոհարանական մաղթանք մայր հայրենիքի հաղաղութեան, անսասանութեան եւ բարգաւաճման համար:

Պատարագեց Յոգեշնորի Հայր Գաբրիէլ աբեղայ Սարգիսեան: Եգիպտահայ Թեմի Առաջնորդական Տեղապահ Յոգեշնորի Հայր Աշոտ Վրդ. Մնացականեան իր քարոզին մէջ անդրադառնալով Հայաստանի անկախութեան, իրաւիրեց ներկայ հաւատացեալները աղօթելու որ մեր հայրենիքին անկախութիւնը ամրապնդուի եւ մեր ժողովուրդը բարօրութեան մէջ ապրի եւ ստեղծագործ:

Եկեղեցական հոգեպարար արարողութենեն ետք, ներկաները իրաւիրուեցան Առաջնորդարանի դահլիճը, ուր Հայաստանի անկախութեան անցնող 13 տարիներու ընթացքին ձեռք բերուած դրական նուաճումներուն մասին ելոյթ ունեցաւ ևախ՝ Թեմական ժողովի Ատենադպի Տոքք. Սուրբն Պայրամեան, ապա՝ ՀՅ Դեսպանատան Խորհրդական Օր. Անահիտ Թովմասեան, որ իր շերմ, անմիջական ու անկեղծ սրտի խօսքով կոչ ուղղեց միասնաբար շարունակել աշխատիլ, սատար հասնդիսանալու մեր հայրենիքի բարգաւաճման:

Երեքաբթի, 21 Սեպտեմբերի երեկոյեան, Եգիպտոսի մէջ գործող ՀՅ Դեսպանատան պարտեզը կը յորդէր հայ եւ օտար պաշտօնական դէմքերով, որոնք եկած էին Հայաստանի Անկախութեան 13-րդ տարեդարձը շնորհաւորելու:

ՀՅ Լիազօր եւ Արտակարգ դեսպան Տոքք. Սերգեյ Մանասարեան եւ Տիկինը, Խորհրդական Օր. Անահիտ Թովմասեան եւ Բ. Զարտուղար Տիար Միեր Մկրտումեան եւ Տիկինը դեսպանատան մուտքին ընդունեցին հիւրերը:

Տարեդարձի հսկայ կարկանդակը պատրաստուած Հայաստանի դրօշակին գոյներով միասնաբար հատեցին Պր. Դեսպանը, Եգիպտահայ Թեմի Առաջնորդական Տեղապահը եւ Գահիրեի եւ Աղեքսանդրիոյ Թեմական եւ Զաղաքական ժողովներու Ատենապետները:

Այդ օր ժողովուրդը եկած էր նաեւ ողջերթ մաղթելու ՀՅ դեսպանին, որ Եգիպտոսի մէջ աւելի

Գահիրեի Թեմական ժողովի ատենապետ տիար Առողանիկ Մեսրոպեան յիշատակի նուերը կը յանձնէ ՀՅ Դեսպան Տոքք. Սերգեյ Մանասարեանի: Աշխն՝ տիկին Իրինա Մանասարեան:

քան իր 5-ամեայ աշխատանքը աւարտած, պիտի մեկներ այլ երկրի մէջ իր գործունեութիւնը շարունակելու:

Այս առթիւ Գահիրեի Ազգային Իշխանութիւնը 25 Սեպտեմբերի երեկոյեան ողջերթի ճաշկերոյթ մը կազմակերպած էր, որու ընթացքին խօսք առաւ Եգիպտահայ Թեմի Առաջնորդական Տեղապահ Յոգեշնորի Հայր Աշոտ Վրդ. Մնացականեան: Պր. Դեսպանին անձին ու Եգիպտոսի մէջ ունեցած գործունեութեան անդրադառնալ Զաղաքական ժողովի ատենապետ Տիար Պերճ Թերզեան եւ ողջերթի խօսք առաւ Աղեքս. Զաղաքական ժողովի անդամ Տիար Պերճ Հալաճեան:

Գահիրեի եւ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութիւններուն այս առթիւ պատրաստած յիշատակի նուերները Պր. Դեսպանին յանձնեցին Երկու Թեմականներու ատենապետներ՝ տիար Անդրանիկ Մեսրոպեան եւ տիար Լեւոն Գաղթացեան:

Ընդունելութեան աւարտին հրաժեշտի յուգումախառն ելոյթ մը ունեցաւ ՀՅ Արտակարգ եւ Լիազօր դեսպան Տոքք. Սերգեյ Մանասարեան:

Մաղթենք որ յափետեան խաղաղ ու անկախ մնայ մեր հայրենիքը եւ թող մեր պետական այրերը առաջնորդուած Լուսաւորիչ կանթեղով, հմատութեամբ ու խիղճով կառավարեն մեր երկիրը:

«Տ.»

ՀԲԸՍ-Ի 83-ՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

Աւելի քան 350 հիւրեր 25 երկիրներէ մասնակցեցան ՀԲԸՍ-ի 83-րդ Ընդհանուր ժողովին Եւ Համաշխարհային Համագումարին:

ՀԲԸՍ-ի Նիւ Եորջի Եւ Երեւանի գրասենեակներուն կողմէ միասնաբար կազմակերպուած այս միջոցառումը յատուկ Նշանակութիւն ունէր, քանի որ ան տեղի կ'ունենար Հայաստանի մէջ ՀԲԸՍ-ի 100- ամեակի նախօրեակին:

Մեկ շաբաթ տեսող համագումարը բացառիկ առիթներ ընծայեց անդամներուն, որ անոնք մօտէն ծանօթանան ՀԲԸՍ-ի բազմաթիւ ծրագիրներուն, որոնք կ'հրագործուին Հայաստանի Եւ Ղարաբաղի մէջ, Ներառեալ Հայորդաց Տուները, Ապուրի Խոհանոցները, Գերձայնային Կեդրոնը, Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարանը, Ղարաբաղի մէջ գտնուող, Վերաբնակեցուած Նորաշեն Գիւղը Եւ Սբ. Եշմիածնի հետ կապուած բազմաթիւ ձեռնարկներ:

Համաժողովին բացման նիստը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 2 Յոկտեմբեր 2004-ին, Երեւանի կեդրոնը գտնուող Արմենիա Մարիոր պանդոկին մէջ, որուն Ներկայ Եղան դեսպաններ, պետական պաշտոնեաներ, հայկական կազմակերպութիւններու Ներկայացուցիչներ Եւ պատուիրակներ: Ունկնդուցան Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Ռոպերթ Ջոշարեանի Եւ ԼՂՀ-ի Նախագահ Արքատի Ղուկասեանի այս առթիւ յորուած յատուկ պատգամները: Պատուոյ հիւրերուն կարգին Ներկայ Էին Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Եւ ՀՀ-ի Արքա Գրիգոր Նահապետ Կարդան Օսկանեանը:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, ապա՝ Նախարար Օսկանեան բարի գալուստ մաղթեցին մա-

նակիցներուն Եւ դրուատեցին ՀԲԸՍ-ի աշխատանքը հայրենիքի մէջ: Անոնք գնահատեցին կազմակերպութեան նույրումը հայութեան, ուր որ ալ գտնուի ան: Նորին Սրբութիւնը Միութեան դերը նմանցուց կամուրջի մը, ինչպէս Եկեղեցին, որ աշխարհի տարածքին տարտղնուած տարբեր համայնքները կը միացնէ:

Գրտաքին Գործոց Նախարար Օսկանեանը նաեւ վեր առաւ հայրենիքի թէ Սփիւռջի մէջ, հայերու օգնութեան վերաբերեալ ՀԲԸՍ-ի ունեցած երկար պատմութիւնը, Նշելով՝ թէ իրականութեան մէջ դարուս սկիզբէն մինչեւ Համաշխարհային Բ. Պատերազմ Եւ անկէ անդին ու այսոր, ՀԲԸՍ-ը ամէն առիթով ցոյց տուաւ որեւէ տուեալ կացութեան յարմարելու Եւ ճիշտ որոշումներ առնելու իր կարողութիւնը յօգուտ մեր ժողովուրդին:

Բացման իր նշումներուն մէջ ՀԲԸՍ-ի Նախագահ Պերճ Սեղրակեան քննարկեց այն լուրջ հարցերը զոր կը դիմակալեն Հայաստանը Եւ Սփիւռջը, սկսելով Երիտասարդ Եւ ժողովրդավար Երկրի մը ժողովուրդին պահանջներէն, մինչեւ ծանրակոշիա ժողովրդային տեղաշարժը Միջին Արեւելքն իւղի Արեւմուտք Եւ Ռուսաստան, ինչպէս նաեւ Սփիւռջի փոփոխուող կարիքները 21-րդ դարուն Եւ այն մարտահրաւերները, որոնք կը վերաբերին մեր հայկական ինքնութեան Եւ ժառանգութեան պահպանումին: Նախագահ Սեղրակեան նշեց, թէ ՀԲԸՍ-ը միշտ պատրաստ է, ինչպէս իր ամբողջ պատմութեան ընթացքին, մատուցելու իր զօրավիզը Եւ խաղալու կենսական դեր մը, դիմագրաւելու համար մեր ժողովուրդին առջեւ գտնուող մարտահրաւերները: Տիար Սեղրակեան աւելցուց թէ «անկախ հայրենիքով, ազգային Եկեղեցիով, Եւ հարուստ պատմական ու մշակութա-

Համաժողովի բացման նիստին գլխաւոր ամպիոնը ծախէն՝ տիար Աւմ Սեղմունեան, տիկ. Գարոյ Ապանեան, տիար Սարգս Տելիքեան, Պերճ Սեղրակեան, Տոք. Արքալիք Կեօնեան, Տեառը Գառնիկ Եագուաթեան, Լեւոն Քեպապեան Եւ Պերճ Թեղողեան:

Եգիպտոսի պատուիրակութիւնը ծախէն՝ տիկ. Արմին Տէյրմէննեան, տիար Օնսիկ Պլըքտանեան, տիկ. Արչո Պլըքտանեան, տիար Պերճ Թեղողեան, տիկ. Սեղա Թեղողեան, նախկին Եգիպտահայ տիար Պետրոս Փիանտարեան, տիար Օնսիկ Կարիպեան, տիկ. Շողիկ Կարիպեան:

յին ժառանգութեամբ մենք պիտի գոյատեւենք Եւ յաղթահարենք այս մարտահրաւենըները զորս կը դիմագրաւենք»:

2002-ին Նիւ Եորքի մէջ կայացած 82-րդ Ընդհանուր ժողովին յաջողութեան վրայ իիմնուած Երեւանի համաժողովը, ապահովեց որ այս լսարանը շարունակէ երկխօսութիւնը կազմակերպութեան Շրջանային Մասնաճիւղուն միջեւ, ուր անոնք ներկայացուցին, վիճարկեցին Եւ գնահատումի Ենթարկեցին ՀԲԸՍ-ի ծրագիրները Եւ ապագայի կարիքները:

83-րդ Ընդհանուր ժողովին յաջողութեան վրայ իիմնուած շնորհակալութիւն յայտնեց այս ներդրումին համար զոր բերած Եւ ներկաները: Առաւել Եւս ան նշեց թէ ՀԲԸՍ-ը կը Վերանայի իր ծրագիրները Եւ ապագային կը դիմէ «Նոր իրականութիւնները դիմագրաւելու համար իին ռազմավարութիւններ գործածել աւելի, գնահատում մը կատարել, թէ ի՞նչ բան կ'ընթանայ ու ի՞նչ բան ընթանար Եւ կը ձգտի Նոր ծրագիրներ մշակել, որոնք պիտի կարենան ներգրաւել Եւ հետաքրքրել հայութեան յառաջիկայ սերունդները»:

ՀԲԸՍ-ի 83-րդ Ընդհանուր ժողովին Եւ Յամաշխարհային հաւաքին Եգիպտոսն մասնակցեցաւ

ՀԲԸՍ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի ատենապետ տիար Օննիկ Պլըքտանեան Ծիծեռնակաբերդի մէջ Եղեռնի Յուշարձանի ճամբերին ՀԲԸՍ-ի տնկած ծառը ջրելու պահու։

պատուիրակութիւն մը որուն մաս կը կազմէին ՀԲԸՍ-ի Շրջանակային Յանձնաժողովի ատենապետ տիար Պերճ Թերգեան Եւ Տիկինը, ևոյն Յանձնաժողովի փոխ ատենապետ տիար Օննիկ Կարիպեան Եւ Տիկինը Եւ Շրջանակային Յանձնաժողովի անդամ Եւ ՀԲԸՍ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի ատենապետ տիար Օննիկ Պլըքտանեան Եւ Տիկինը, ինչպէս նաեւ Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի անդամուիի տիկին Արմինէ Տէյիրմէնճեան։

ԳՆԱՐԱՏԱՆՔ ՀԲԸՍ-Ի ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՏԻԱՐ ՊԵՐՃ ԹԵՐՃԵԱՆԻ

Երկուշաբթի 4 Յոկտեմբեր 2004-ի Կ. Վ. Ժամը 5.00-ին, Երեւանի Մարիոթ Պանզովի Սրահին մէջ տեղի ունեցաւ ՀԲԸՍ-Միութեան 83-րդ Ընդհանուր ժողովը, որուն ընթացքին Միութեան Նախագահ տիար Պերճ Սեղրակեան նշեց Ներկայ անդամներն Երեք հոգիի, տիար Հրազ Մանուկեան (Կիպրոս), տիար Պերճ Թերգեան (Եգիպտոս) Եւ տիար Հրանդ Պարտաքանեան (Գանատա) ՀԲԸՍ-ի մէջ ունեցած Երկարամեայ գործունեութիւնը Եւ այս առջիւ գնահատանքի նույր մը յանձնեց վերոյիշեալներն իրացանչիլին։

Այստեղ կը փափաքինք նշել, թէ տիար Պերճ Թերգեան անցեալ Յուկիսին լրացուցած Է ՀԲԸՍ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի անդամակցութեան իր 40-ոդ տարին։

«Տէղեկատու»-ի խմբագութիւնը կը շնորհաւորէ տիար Պերճ Թերգեանը Եւ ուժ ու կորով կը մաղթէ իրն շարունակելու համար իր միութենական Եւ ազգային գործունեութիւնը։

«Տ.»

ՀԲԸՍ-ի Նախագահ տիար Պերճ Սեղրակեան գնահատակի նույր կը յանձնէ ՀԲԸՍ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի ատենապետ տիար Պերճ Թերգեանին։

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹՅԻՆ ՀԲԸՄ-Ի ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՐՋԱՆԱԿԻ ԵՒ ՀԲԸՄ-Ի ԳՎՅԻՐԵԻ ՄԱՍՆԱՅԻՂԻՆ ՄԱՍԻՆ

Այս աղթիւ ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովը զանազան շրջանակներու ուղղուած իր շրջաբերական նամակով, կը հրակիրէ զանոնք ՀԲԸՄ-ի 83-րդ Ընդհանուր Ժողովին հակիրճ կերպով Ներկայացնելու Շրջանակային Յանձնաժողովներու կամ Մասնաճիւղերու գոյավիճակը, օգտագործելով կանխաւ նշուած ցորս հարցումներ որպէս ուղեցոյց, պայմանաւ որ Ներկայացման տեւողութիւնը չանցնի 3-5 վայրկեանը:

Որպէս անդրադարձ այդ հրաւեր նամակին, Համաժողովի նիստերէն մէկուն ընթացքին, ուր իւրաքանչիւր շրջանակ հակիրճորեն տեղեկագրեց իր գործունեութեան մասին, Եգիպտոսի Շրջանակին անունով տիար Պերճ Թերզեան Ներկայացուց հետևեալը:

1- ՀԲԸՄ-Ի ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԿԱ- ՌՈՅՑՆԵՐԸ

ՀԲԸՄ-ը Եգիպտոսի մէջ ունի հիսգ գործոն կառոյցներ որոնք են ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովը, ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ տեղական Մասնաճիւղերը եւ Գահիրէի ու Աղեքսանդրիոյ գոյգ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ մարզարանները:

ա- ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովը կը նշանակուի ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական վարչական ժողովներ:

Սոյն Յանձնաժողովը, վերին մարմինն է եւ կապի գլխաւոր օղակը՝ Եգիպտոսի մէջ գործող ՀԲԸՄ-ի տեղական մարմիններուն եւ ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնին միջեւ:

Յանձնաժողով, նոյնպէս ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնի հաշուոյն կը յանձնանձ Եգիպտոսի մէջ անոր պատկանող կալուածները եւ հնչուն դրամը:

բ- ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ տեղական մասնաճիւղերը:

Այս գոյգ մասնաճիւղերը Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ մասնաճիւղիոյ մէջ յառաջ կը տանին ՀԲԸՄ-ի մշակութային եւ բարեսիրական գործունեութիւնը:

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի մասնաճիւղը իիմնուած է 1911-ին: իսկ, Աղեքսանդրիոյ մասնաճիւղը 1907-ին: Աղեքսանդրիոյ մասնաճիւղը այսպիսով կը հանդիսանայ ՀԲԸՄ-ի անդրանիկ մասնաճիւղը համաշխարհային չափանիշով:

Ներկայիս Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի անդամներուն թիւն է 218, իսկ, Աղեքսանդրիոյ անդամներուն

Տիար Պերճ Թերզեան ելոյթի պահուն:

թիւ 164:

ՀԲԸՄ-ի այս երկու մասնաճիւղերն ալ ենթակայ են Եգիպտոսի Ընկերային Գործոց Նախարարութեան հսկողութեան:

գ- Գահիրէի (Յելիոպոլիս) եւ Աղեքսանդրիոյ գոյգ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ մարզարանները:

ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի մարզական եւ երիտասարդական գործունեութիւնը յառաջ կը տարուի Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ գոյգ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐ մարզարաններուն միջոցաւ:

Ներկայիս Գահիրէի ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐի անդամներուն թիւն է 300: իսկ, Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸ ՆՈՒՊԱՐի անդամակցութեան թիւ 143:

Այս երկու միութիւնները ենթակայ են Եգիպտոսի Երիտասարդական եւ Մարզական Նախարարութեան հսկողութեան:

2- ՀԲԸՄ-Ի ԱՄԵՆԾՐԵԱՅ ԿԱՄ ԾԱԲԱ- ԹՈՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՍՆԵՐ

ՀԲԸՄ-ը Եգիպտոսի մէջ ամենօրեայ կամ շաբաթօրեայ վարժարաններ չունի:

Գոյութիւն ունի Յելիոպոլսոյ (Գահիրէի արուարձան) Նուպարեան Ազգային Վարժարանը, որ Միութեան իիմնադիր Պօղոս Նուպար Փաշայի կողմէ նուիրուած է ազգին:

Անոր կողքին Եգիպտահայ գաղութիւն մէջ կը գործեն երկու ազգային վարժարաններ եւս մին՝ Գահիրէի Գալուստեան Ազգային Վարժարանը

Եւ միւսը Աղեքսանդրիոյ Պօղոսեան Ազգային Վարժարանը: Վերոյիշեալ երեք վարժարաններու աշակերտութեան համագումար թիւն է 250:

Ասունցմէ զատ, գոյութիւն ունի Անարատ Յղութեան հայ կաթողիկէ քոյրերու վարժարան մը, որ սակայն հայ աշակերտութիւն չունի եւ ուր հայերէն չդասաւանդուիր:

3- ԳԱՅԻՐԵՒ ՍԱՍՍԱԲԻՇԻՆ ԶԵՈՒՍՐԿԱԾ ԳԼԽԱՄՈՐ ՅԱՅՏԱԳԻՐՆԵՐԸ ԿԱՄ ԶԵՈՒՍՐԿՆԵՐԸ:

Այստեղ կը ծանրանանք գլխաւորաբար ՀԲԸՍ-ի Գահիրէի մասնաճիւղի ընկերային-բարեսիրական եւ մշակութային մարզերէն ներս գործադրած ծրագիրներուն վրայ, որոնք կեանք կը կոչուին շնորհի 1996-ին իրագործուած Սաթենիկ Ճ. Չագըր Յիմնադրամին ընձեռած կարելիութիւններուն:

ա- ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ-ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒ ՆԵՈՒԹԻՒՆ

1- Ապրուստի եւ դարմանումի օժանդակութիւն

Բաւարար նիւթական միջոցներ չունեցող եւ ընդհանրապէս տարեց ազգայիններու ապրուստի եւ դարմանումի համար կատարուած յատկացումներ, որմէ 2003-ի ընթացքին օգտուած են 58 հոգի (Ե. Ո. 210 620.00):

2- Կրթաթոշակներու յատկացում

Կրթական զանազան հանգույաններու մէջ գտնուող ուսանողներու կատարուած յատկացումներ, որոնցմէ 2003-ի ընթացքին օգտուած են 47 հոգի (Ե. Ո. 213 670.00):

3- Առողջապահական Խնամատարութիւն

Միջակ կամ միջակէն վար նիւթական միջոցներ ունեցող անհատներու դարմանումի ծախսերու մասնակցութիւն, փոխան տարեկան մասնակցութեան սակի մը:

Այս ծրագրին 2003-ի ընթացքին անդամակցած են 484 հոգի եւ օգտուած են 436 հոգի (Ե. Ո. շուրջ 438000.00):

բ- ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒ ՆԵՈՒԹԻՒՆ

1- Մտաւորականներու կամ արուեստագետներու հիվանաւորութիւն, անոնց կատարելով ուսումնասիրական պարապմունքի համար ժամկետով յատկացումներ:

2- Պատմական կարեւորութիւն ներկայացնող նիւթերու մասնաժապաւենի վրայ փաստագրում:

3- ԳԻՐԵՐՈՒ ՆՈՒԻՐԱԲԱԺԽՈՒՄ:

4- Յայրենի գիտական հիմնարկներու համար (Ակադեմիա եւ Մատենադարան) կարգ մը գիրերու լոյս ընծայում:

5- Մեր մշակութային ժառանգութեան վրայ նորութիւն աւելցոնող հայերէն, արաբերէն եւ անգլերէն լեզուներով հատորներու լոյս ընծայում:

6- Կարեւոր օժանդակութիւն Գահիրէի մէջ արաբերէն լեզուով լոյս տեսնող «Արեւ» ամսորեայ յաւելուածի իրատարակութեան պիտութիւն:

7- Յրատարակութիւն Միութեան Եգիպտոսի «Տեղեկատու» եռամսեայ պարբերականին:

8- Յայկական մշակութային ժառանգութիւնը հայուն եւ օտարին ծանօթացնելու համար, հայրենիքն թէ սփիւրքն մտաւորականներու, արուեստագետներու եւ տարբեր բնոյթի արուեստագիտական խումբերու ելոյթներու կազմակերպում:

9- Եգիպտական մամուլին մէջ 1878-ին 1923 շրջանին Յայաստանի եւ հայերու վերաբերեալ նիւթերու հաւաքում եւ փաստագրում:

10- Գերազանցիկ հայ աշակերտներուն տարեկան նիւթական մրցանակներու յատկացում:

11- Մեպտեմբեր 2004-ին սկսեալ պիտի գործադրուի «Յայ Ուսուցիչներու Գնահատանի Կենսաթոշակ»-ի ծրագիրը, որմէ պիտի օգտուին 25 տարիներէ աւելի հայկական վարժարաններու մէջ ծառայած եւ հանգստեան կոչուած հայ ուսուցիչները:

Վերոյիշեալ ծրագիրները ընդհանրապէս բոլորն ալ յաջող ծրագիրներ են: Սակայն, անոնցմէ ընկերային-բարեսիրական ծրագիրներուն մէջ կը մասնաւորեկը Առողջապահական Խնամատարութեան Ծրագիրը: Իսկ, մշակութային ծրագիրներուն մէջ «Արեւ»-ի ամսորեայ արաբերէն յաւելուածը, որ 7-րդ տարին ըլլալով մէծ դեր ունի, թէ՝ հայութիւնը եւ թէ՝ հայկական տեսակետները արաբական աշխարհի մտաւորականութեան ծանօթացնելու մէջ:

4- Ի՞ՆՉ ԵՆ ԵՐԿՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐԱԳՈՅՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ՈՐՈՍՔ ԿԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒ ՄԵՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԵԶ:

ա- Յայ նոր սերունդին ներգրաւումը ազգային կեանքն ներս:

բ- Նոր սերունդին մօտ հայերէն լեզուի ընկալման գօրաւոր նահանջը:

ՍԱԹԵՆԻԿ ճ. ԶԱԳԾՐ ՖՈՆՏ «ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԻ ԿԵՆՍԱԹՈՇՎԿ»

Գահիրեի ՀԲԸՆ-ի Սաթենիկ ճ. Զագըր Ֆոնտը, հաճոյքը ունի յայտարարելու թէ Սեպտեմբեր 2004-ին սկսեալ Եգիպտահայ երեք ազգային վարժարաններուն (Գալուստեան, Նուպարեան եւ Պողոսեան) մէջ դասաւանդած հայ ուսուցիչներուն համար հաստատած է «ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԻ ԿԵՆՍԱԹՈՇՎԿ» մը, տարեկան 3000 Ե. Ո.-ի սահմանին մէջ, վճարելի 2 մասնավճարներով՝ առաջինը Մարտին, երկրորդը Սեպտեմբերին:

Սոյն ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԻ ԿԵՆՍԱԹՈՇՎԿ ստանալու իրաւունք ունին բոլոր հայ ուսուցիչները որոնք կը լրացնեն հետեւեալ պայմանները.

1- Եգիպտահապատակ են:

2- Հայ համայնքի զաւակ են:

3- Եգիպտոսի մէջ մշտական կեցութիւն ունին (նուազագոյնը տարեկան 6 ամիս):

4- Հպատակութիւնը անորոշ եղողները պարտին կեցութեան արտօնագիր ունենալ:

5- Հանգստեան կոչուելէ առաջ առևուազն 25 տարի (տարբեր շրջաններու կամ միակուուր), ամբողջական ժամանակացոյցով պաշտօնավարած են Եգիպտահայ ազգային վարժարանի մը կամ վարժարաններու մէջ:

6- Հանգստեան կոչուելու տարիքը լրացուցած են:

7- ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔԻ ԿԵՆՍԱԹՈՇՎԿ ստանալու իրաւունք չեն ունենար հանգստեան կոչուած այն անձերը որոնք մնայուն աշխատանք մը ունին կամ տարեկան 6000 Ե. Ո.-է աւելի յատկացում կը ստանան այլ մարմինե մը:

Ծանօթ. Սոյն յատկացումը ենթակայ է ամեն տարի վերատեսութեան ենթարկուելու, ըստ ՀԲԸՆ-ի Սաթենիկ ճ. Զագըր Ֆոնտի տարեկան պիտմէին, ինչպես նաեւ ենթակայ է յաւելումի, նուազումի կամ բոլորովին դադարեցումի:

Պահանջուած փաստաթուղթեր.

1- Դիմումագիրի յատուկ յայտի լրացում եւ ստորագրութիւն:

2- Անձնական լուսանկար:

3- Անձնագիրի պատճեն:

4- Հայ համայնքի պատկանելու փաստաթուղթ:

5- Վկայական այն վարժարաննեն կամ վարժարաններն ուր ամբողջական ժամանակացոյցով պաշտօնավարած է: Մնացեալ մանրամասնութիւններուն համար դիմել.

Գահիրեի ՀԲԸՆ-ի Գրասենեակը:

26 Մուրատ Փողոց - Հելիոպոլիս

Հեռածայն: 2916444 - 4151127 - 4152478

Հեռապատճեն: 2916916

«ՀԱՅԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ Կ'ՈՒԶՈՒԻ»

Ալեքսանտր Սարուխան 1966 թուականին «Կազմենը Հայերենի Ուսուցիչի Ֆոնստը» խորագրով յօդուած մը կը ստորագրեր «Յուշարապ»-ի ՀԲԸՇիութեան 60-ամեակին նուիրուած թիւին մէջ:

Մտահոգ, նախանձախնդիր, հեռատես եւ արուեստագետ երգիծանկարիչ մտաւորականը կ'ահազանգեր:

«Եթէ երեկ կար ՖիշիքՊԵՍ ԼիսԵԼ ԹԷ ԶԼԻՆԵԼՈՒ հարցը, այսօր կայ ԼիսԵԼ ԹԷ ՄՆՎԼՈՒ հրատապ հարցը: ԿԱՐՄԻՐ ԶԱՐԴԸ փոխակերպուեցաւ ՃԵՐՄՎԿ ԶԱՐԴԻ, որ անտեսանելի ըլլալուն՝ շատ աւելի վտանգաւոր է»:

Սարուխան շարունակելով մտքերը, կը գրէր թէ սփիւռքի տարածքին չկայ այլեւս հացի սովը, բայց կայ մտաւորականի սովը, զոր պատրաստելու համար եական պայման է ուսենալ մեծ թիւով հայերեն լեզուին ու մշակոյթին հմուտ՝ գիտակից ուսուցիչներ:

Ապա, արծարծելով այս երեւոյթին տուն տուող պատճառները, կը նշէր թէ համայսքի մը պայմանները թոյլատու չեն կրնար ըլլալ հայ ուսուցիչին ապահովելու ապրելակերպի այնպիսի մակարդակ մը, որ խայծ հանդիսանայ նոր սերունդին, նուիրուելու այդ ասպարեզին: Ուստի ան կոչ կ'ուղեր ՀԲԸՇիութեան փրկել սփիւռքահայութեան գոյատեւումը, արմատական եւ գործնական լուծումներով:

Համաձայն Սարուխանի, «Հրապուրիչ եւ քաշողական դարձնելով հայերենի ուսուցիչին պաշտօնը» կարելի է լուծել խնդիրը: Թէ ի՞նչպէս, ան կու տար լուծման երկու միջոց:

ա- Յատկացնել բացառիկ ամսաթոշակ մը, հաւասար իր ստացած սովորական գումարին:

բ- Ապահովել անոր ծեռութիւնը՝ բաւարար կենսաթոշակով:

Սարուխան կ'աւարտէր իր յօդուածը, թելադրելով որ սփիւռքի նոր բարերարները, իրենց կտակները յատկացնեն «Հայերենի Ուսուցիչի Ֆոնստ»-ին եւ աճապարեն:

1978-ի Դեկտեմբերին, սոյն յօդուածին արծագնեց ազնիւ անձնաւորութիւն մը՝ յանձինըս այդ ժամանակաշրջանի Գահիրեի Հայ Ալեւտարանական համայսքի նախագահ՝ Տիգրան Չագրեանի, այժմ ողբացեալ, որ 50.000 Ե. Ո.-ի նուիրատուութիւն մը կատարեց Գահիրեի Ազգային իշխանութեան, որպէսզի իր ողբացեալ տիկնոց անունով հաստատէ «Վերժին Չագրեան Հիմնադրամ»-ը եւ անոր Եկամուտները գործած եգիպտահայ վարժարաններուն մէջ հայագիտական նիւթեր դասաւանդող ուսուցիչներուն քաշալերական յատկացումներ կատարելու:

Այս առթիւ «Տեղեկատու»-ի Յուլիս 1980 - Ապրիլ 1981 թիւին մէջ, խմբագիր տիար Յակոբ Համբիկեան, անդրադառնալով Սարուխանի յօդուածին,

կ'արտատպէր զայն ու կը դրուատէր Չագրեանի այս ուղղութեամբ առած քայլը, ի միջի այլոց գրելով հետևեալը:

«Այս դրական նախաքայլը խորապէս գնահատելի ըլլալով հանդերձ, կը սպասուի համագաղութային տարողութեամբ նախաճեռնութեան մը, որ նիւթական առաւելութիւններ ստեղծելու կողքին, հաշուի առն նաեւ ազդու եւ որքան կարելի է ճշգրիտ չափանիշերու ստեղծումը, որպէսզի գնահատուին միայն այն ուսուցիչները որոնք արժանի են գնահատանքի, այլ խօսքով՝ կարողութիւնը ունին, հայ ոգին եւ հայ լեզուն իրենց աշակերտներուն փոխանցելու»:

Ան շեշտելով, թէ սփիւռքի հայկական վարժարաններուն առաքելութիւնը ուսեալ մարդ պատրաստելու առջնթեր ՀԱՅ ՄԱՐԴ պատրաստելն է, իր կարգին կոչ կ'ընէր, որ «Սփիւռքի մէջ հայապահանումի անունով գործող բոլոր կազմակերպութիւնները անխտիր, իրենց համար հարցերու հարցը նկատեն, հայ ուսուցիչին եւ մասնաւորապէս հայագիտական նիւթերու ուսուցիչի պատրաստութեան եւ գնահատումի պարագան»:

«Վերժին Չագրեան Հիմնադրամը» արդէն մօտ 25 տարի է կը կատարէ իր քաշալերական յատկացները, մասամբ իրականացնելով Սարուխանի թելադրած լուծման առաջին կետը Եգիպտոսի մէջ:

Այս տարի ՀԲԸՇիութեան Գահիրեի Մասնաճիւղի «Սարենիկ ճ. Չագրը Ֆոնստը»-ը կը հաստատ «Հայ Ուսուցիչներու Գնահատանքի Կենսաթոշակ»-ը (ուստի յայտարարութիւնը), որուն ընձեռած կարելիութիւններով կ'իրականանայ Սարուխանի առաջարկին երկրորդ կետը՝ դարձեալ Եգիպտոսի մէջ:

Անկամակած այս օրինակելի արարքները արժանի են մեծ գնահատանքի: Սակայն ուսուցիչի պաշտօնը նիւթապէս հրապուրիչ դարձնելը խնդիրին մէկ երեսն է: Գոյութիւն ունի նաեւ այլ երես մը, որուն լուծումը կախեալ է ոչ թէ միայն նիւթական միջոցներու ապահովումն այլ անոր առջնթեր, միշավայրին ուսուցական ասպարեզին նկատմամբ ցուցաբերած յարգակից վերաբերմունքն, տուներէն ներս թէ մշակութային եւ այլ կազմակերպութիւններու մէջ:

Ստեղծենք ոչ միայն նիւթականը, այլ նաեւ այն օրինակելի միշավայրը, ուր պիտի ածի այն պատանին, որ ազդուելով իր միշավայրէն ու անսալով իր ներքին ծայնին կամ կոչումին, հրապուրիչ ու քաշողական գունէ հայերենի ուսուցիչին պաշտօնը:

Վրդէն մօտ 40 տարի անցած է Սարուխանի հնչեցուցած ահազանգեն: Սակայն ամեն տարի Յունիս, Յուլիս եւ Օգոստոս ամիսներուն մամուլով կը յայտարարուի «Հայերեն Լեզուի Ուսուցիչ Կ'ուզուի» ազդը: Հայերեն լեզուի ուսուցիչներ այլեւայլ պատճառներով կու գան ու կ'երթան, չգոհանալով ընթառուած պայմաններէն կամ չգոհացնելով ակըն-

Կալուած պահանջները:

Սփիտքի տարածքին ապրող իրաւ եւ սրտցաւ հայ մտարականները ցարդ անկարող եղան ի մի գալով լուծելու այս խնդիրը:

Ինչպէս կը տեսնենք ոչ թէ աճապարանքով, այլ շատ դասդադորէն կատարուող որոշ շարժումներ կան այս առնչութեամբ հայրենիքին եւ սփիտքի մէջ, որոնք Ե՞րբ շօշափելի արդինքի կը հասնին, չենք կրնար նախատեսել:

Կ'ըսեն, թէ պէտք է երազել եւ յամաօրէն ձգտի իրականացնելու այդ երազը:

Երազենք որ սփիտքահայ իւրաքանչիւր ընտանիք խօսի մաքուր հայերէն, ձգտի հազարամեակներու քաղաքակրթութեամբ ու մշակոյթով հարուստ իր պատմութեան առթած հպարտութիւնը ներարկել իր զաւակներուն եւ մեր կրթական ու մշակութային օճախները ստեղծեն նախանձելի այս միշավայրը, ուր մեր նորածիլ սերունդները հասակ պիտի առնեն

ու դառնան հայկականութեամբ հպարտ մեր ապագայի ուսուցիչներն ու մտարականները:

Երազենք որ օր մը, անսալով մամուլին մէջ լոյս տեսած «Հայերէն Լեզուի Ուսուցիչ Կ'ուզուի» ազդին, պատասխանեն տասնեակ մը հայերէնի գիտակ որակաւոր մանկավարժ թէկնածուներ ու պատասխանատուները ընտրութիւն կատարելու դժուարութիւն ունենան:

Մի ծիծաղիք:

Չէ որ 600 տարի իր անկախութիւնը եւ հողերուն մեծ մասը կորսնցուցած մեր ժողովուրդը չկորսնցուց իր երազն ու յոյսը վերատիրանալու իր անկախութեան եւ ունեցաւ զայս:

Երազենք եւ յուսանք, որ տեսիլք, համոզում ու կարողութիւն ունեցող մտարականներ առաջնորդներ մեր ժողովուրդը:

Արաքսի Տեօվլէթեան

ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌ Տ. ԳՐԻԳՈՐ ՕԳՈՍՏԻՆՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳՈՒԱՆ Կ'ԱՅՑԵԼԵ ԳԱՅԻՐԵՒ ՀԲԸՍ-Ի ԿԵՂՐՈՆԸ

Զորեցաբթի 27 Յոկտեմբեր 2004-ի երեկոյեան Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի Յելիոպոլսոյ մէջ գտնուող կեղրոնք այցելեց Գերապայծառ Տ. Գրիգոր Օգոստինոս Եպիսկոպոս Գուան եւ հանդիպում ունեցաւ Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի վարչութեան հետ:

Զերմ եւ հաճելի մթնոլորտի մը մէջ Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի ատենապետ տիար Օլսիկ Պլըքտանեան բարի գալուստ մաղթեց Գերապայծառին, ապա հակիրճ գիծերով ներկայացուց Միութեան գործունեութիւնը Եգիպտոսի մէջ: Նոյնպէս, խօսք առին տիար Մարտիկ Պալաեան, որ ներկայացուց Միութեան բարեսիրական եւ կրթական գործունեութիւնը եւ տիար Պերճ Թերզեան, որ ծանրացաւ մշակութային եւ հրատարակչական գործունեութեան վրայ:

Ապա, խօսք առաւ Գերապայծառ Գուան Եպիսկոպոս նշելով թէ իր այցելութիւնը ունի երեք նպատակներ:

- Ծնորհակալութիւն յայտնել ՀԲԸՍ-ի ներկայացուցիչներուն, որոնք մասնակցեցան իր զաւակալութեան արարողութեան:

- Ծնորհակալութիւն յայտնել ՀԲԸՍ-ի կողմէ հայ կաթողիկէ համայնքին զաւակներուն տրուած օժանդակութեան համար:

- Անձնապէս ծանօթանալ ՀԲԸՍ-ի պատասխանատուներուն եւ քննել փոխադարձ գործակցութեան կարելիութիւնները:

Հանդիպումը շարունակուեցաւ զանազան հարցերու եւ ապագայ գործակցութեան մասին կարծիքներու փոխանակումով:

Հանդիպումի աւարտին ՀԲԸՍ-ի վարչութեան անդամները Գերապայծառ Տօր հետ նկարուեցան, որմէ յետոյ հիլ Եպիսկոպոսը հրաժեշտ առաւ:

Գահիրէի ՀԲԸՍ-ի Վարչութեան յիշատակի նկարը Գերապայծառ Տ. Գրիգոր Օգոստինոս Գուանի հետ:

Զախեն նստած՝ Օր. Սոնա Մարգարեան, տիար Օլսիկ Պլըքտանեան, Գերապայծառ Տ. Գրիգոր Օգոստինոս Գուան, տիար Պերճ Թերզեան, տիկ. Թավիկ Եղիշեան, ոսքի տիար Սովորութեան, Տոքր. Ճորճ Սիմոնեան, տեարք Քրիստոն Սիմոնեան, Միսաք Չէճնեան, Սարտիկ Պալաեան, Պերճ Քէլճեան, Կարեն Թէհիայեան եւ Տոքր. Վիգեն Ճիզմենեան:

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

150-ԱՄԵԱԿԻ ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Գալուստեան Ազգային Վարժարանի 150-ամեակի նույրուած յուշամատեանին երեսի պատճեն:

**Եւ ի՞նչու պիտի չափարտանանք
Կանք, պիտի լինենք, ու դեռ շատանանք:**

Պարոյր Սեւակ

Գալուստեան Ազգային Վարժարանի բոլոր շրջանաւարտները եւ աշակերտները հպարտ են այսօր, որ իրենց սիրելի դպրոցը կը տօնէ իր հիմնադրութեան 150-ամեակը: Յպարտ են ոչ միայն Գալուստեանցիները՝ այլ նաեւ ամբողջ Եգիպտահայութիւնը:

Սփիրօքահայութեան գոյատեւումը պահպանելը շատ դժուար է, եւ անկարելի է զայն իրականացնել, առանց ունենալու այն հիմնարկներ, ուր կարելի ըլլայ հայութիւնը, հայ լեզուն, հայոց պատմութիւնը, մշակոյթը, մատենագրութիւնը եւ անշուշտ կրօնը պահպանել:

Այդ հիմնարկներն են հայկական եկեղեցին, դպրոցները, ակումբները եւ թերթերը, որոնց միջոցով փոքրերն ու պատասխները առիթը կ'ունենան հայկական շերմ մթևորտի մը մէջ սորվելու իրենց մայրենի լեզուն եւ ծանօթանալու իրենց մշակոյթին:

Գալուստեան Ազգային Վարժարանը իր գոյութեան 150 տարիներուն ընթացքին յաջողեցաւ ունենալ հայ շրջանաւարտներ, որոնցում շատեր դարձան փայլուն գրողներ, բժիշկներ, արուեստագետներ, մասնակցեցան Եգիպտահայ գաղութիւն պատմութիւնը կերտելու եւ ուր որ ալ գացին իրենց փայլուն մասնակցութիւնը բերին իրենց նոր գաղութերուն ազգային կեանքին:

Անշուշտ 150 տարուաւն պատմութիւն ունեցող հիմնարկը իրաւունք ունի ուրախութեամբ հանդիսադրելու իր յորելեանը: Գահիրելի Ազգային Իշխանութեան հովանաւորութեամբ, Գալուստեան Ազգային Վարժարանի տնօրէն Տիար Սիմոն Չամքերթենեան յորելենական հանդիսութիւնը կազմակերպելու համար 14 հոգինց յանձնախումբ մը կազմեց, որուն միացան Գալուստեանի շրջանաւարտներն շատեր ու միասնաբար գործի սկսան:

Գործը բաժնուեցաւ մասերու, պէտք էր յայտագիրը պատրաստուեր, եւ զայն տպելէ վերջ դրկել աշխարհի մէջ տարածուած Գալուստեանի նախկին շրջանաւարտներուն: Ապա՝ սոյն հանդիսութեան մասնակցի փափառղներուն ուղղարկել յայտագիրները եւ մասնակցութեան դիմումնագիրները: Յանձնախումբը այս առիթով համացանցին վրայ կայք մը հաստատեց, որուն հասցեն է www.kalousdian.net ուր կարելի էր արձանագրուիլ եւ նոյնպէս յիշատակի գեղեցիկ նկարներ տեսնել:

Երբ յանձնախումբը ստուգեց թէ ունի տարբեր երկիրներէ (Ամերիկա, Գանատա, Աւստրալիա), 100-է աւելի մասնակցող, առաւել կարգ մը անձեր որոնք իրենց միջոցներով պիտի գային Եգիպտոս եւ մասնակցէին կարգ մը ձեռնարկներու, ան աւելի լուրջ գործի լծուեցաւ պատրաստելու հանդիսութեան մանրամասնութիւնները:

Գալուստեանի 150-ամեակին առիթով կարեւոր էր հրատարակել յուշամատեան մը: Յուշամատեանը պատրաստեց տիար Յարի Չեզճենեան, հիմնուելով Արտաշէս Գարտաշէանի «Նիւթեր Եգիպտոսի Յայոց Պատմութեան Յամար» աշխատասիրութեան Յատոր Բ.-ին՝ Վենետիկ 1987 եւ Գալուստեան Ազգային Վարժարանի տոմարներէն քաղուած տուեալներու վրայ: Յուշամատեանը սկսած է օրինութեան եւ շնորհաւորութեան գիրերով, յետոյ Ներկայացուած են Աղա Կարապետ Գալուստի կեանքը, դպրոցին պատմութիւնը, Վարժարանին արջնաթեր գործող միութիւններուն անունները, տնօրէններու կենսագրականները, Գալուստեանի Ոսկեմատեանւն գրութիւններ, դպրոցին ալպոմեն պատկերներ, եւ Վերջապէս՝ Գալուստեանի կրթական հունձքը տարիներու ընթացքին: Յուշամատեանին առընթեր պատրաստուեցաւ խտասալիկ մը որ կը պարունակէ Գալուստեանի աշակերտներուն, շնորհերուն, տնօրէններուն եւ հանդիսութիւններուն պատկերները:

Գալուստեան Ազգային Վարժարանի 150-ամեակի յոթելենական հանդիսութիւնը սկսաւ Յինգշաբթի 2 Սեպտեմբերին եւ տևեց 8 օր:

Սեպտեմբեր 1-ին օդակայան հասած մասնակիցները փոխադրուեցան հիւրանոց: Յամաձայն ծրագրուած յայտագրին, Յինգշաբթի 2 Սեպտեմբերին Գահիրէի ՀՅ Դեսպանատան պարտեզին մեջ, տեղի ունեցաւ բարի գալուստի ընդունելութիւնը, ուր յուզումնախառն ուրախութեամբ իրարու հանդիպեցան Եգիպտոս ապրող եւ արտագաղթած Գալուստեանցի շրջանաւարտներ, որոնցմէ շատեր երկար բաժանում ետք:

Բարի գալուստի խօսքերով ելոյթ ունեցաւ նախ Գալուստեանի տնօրէն՝ տիար Սիմոն Չամքերէնեան, ապա՝ ՀՅ դեսպանին քաղաքէն բացակայութեան պատճառաւ, խորհրդական Օր. Անահիտ Թովմասեան պատշաճ ու շերմ խօսքերով բարի գալուստ մաղթեց բոլորին մայր հայրենիքը խորհրդանշող ՀՅ դեսպանատուն: Պահը յուզիչ էր եւ ուրախ, երբ Գալուստեանի 150-ամեակին առթիւ պատրաստուած կարկանդակը հատուեցաւ Եգիպտահայ Թեմի Առաջնորդական Տեղապահ Յոզէ. Յայր Աշոտ Մսացականեանի, Գահիրէի Թեմական ժողովի ատենապետ տիար Անդրանիկ Մեսրոպեանի, Զաղաքական ժողովի ատենապետ տիար Պետր Թերզեանի, Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի տնօրէն տիար Սիմոն Չամքերէնեանի, ԳԱՎ-ի 150-ամեակի Յանձնախումբի ատենապետ տիար Պետրոս Մխտիկեանի կողմէ, որմէ ետք ժողովուրդը անցուց յիշատակելի օր մը:

Յոզէ. Աշոտ Վրդ. Մսացականեան, տեարք Անդրանիկ Մեսրոպեանի, Պետրոս Մխտիկեան եւ Պետր Թերզեան Գ. Ա. Վ.-ի 150-ամեակի կարկանդակը կը հատեմ:

Այցելութիւն եւ օրինութիւն Աղա Կարապետ Գալուստեանի դամբարանին:

Յիւր շրջանաւարտները Գալուստեանի բակին մէջ:

Այցելու հիւրերէն մաս մը Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ:

Լաւ կազմակերպուած գրօսաշրջիկային յայտագիրը սկսաւ Ուրբաթ, 3 Սեպտեմբերին: Այդ օր հիւրերը այցելեցին Բուրգերը, Սֆինքսը, գորգերու գործարանը, պապիւրոսի հիմնարկը եւ անուշահոտերու շուկան:

Չարբաթ, 4 Սեպտեմբերը Երկար օր մըն էր մեր հիւրերուն համար: Անոնք առաւտեան այցելեցին Աղա Կարապետ Գալուստի դամբարանը եւ ապա ուղղուեցան դեպի Գալուստեան Ազգային Վարժարան, ուր վերջիշեցին իրենց մանկական օրերը, Նկարուեցան եւ ճաշեցին: Երեկոյեան տեղի ունեցաւ պարահանդես մը Grand Hyatt պանդոկին «Farhaty» սրահին մէջ, որուն ընթացքին Ելոյթ ունեցան Երգիչներ Նապիլ Ֆաթթալ եւ Մերի, ընկերակցութեամբ DJ Ռոպէր Թաշճեանի: Գալուստեանի նախկին շրջանաւարտ տիար Ժիրայր Բաբազեան առաջարկեց խօսք առնել եւ պատմեց Գալուստեանեն ներս իր ունեցած յիշատակներուն մասին, ապա՝ խանդակառութեամբ արտասանեց Եղիշէ Զարենցի «Ես Իմ Անոյ Յայաստանի» ոտանաւորը, որոց բառեր փոխելով գովերգելու Եգիպտոսը եւ Գալուստեանը եւ վերջացուց՝

«Յազար հոգի թէ քառասուն

Իմ Գալուստեան եարև եմ սիրում» տողերով:

Խանդակառուած այս մթնոլորտեն բոլոր Ներկաները միասնաբար երգեցին «Մանկապարտեզ Գալուստեան»-ի մաղթերգը եւ երգով ու պարով գուարճացան մինչեւ առաւտեան առաջին ժամերը:

Կիրակի, 5 Սեպտեմբերի առաւտեան շրջանաւարտները Ս. Գրիգոր Լուսաւարիչ Եկեղեցի գացին, Ներկայ Եղան Ս. Պատարագին, որմէ Ետք Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ Քաղաքական ժողովի ատենապետ Տիար Պերճ Թերզեան տեղեկութիւններ տուաւ Գալուստեանի պատմութեան մասին եւ պատասխանեց Ներկաներուն հարցումներուն:

Le Pacha նաւուն վրայ կատարուած կեսօրուայ ճաշէն Ետք, խումբը այցելեց Ս. Թերեզա Եկեղեցին եւ ակումբը, ապա՝ Գահիրէի ՀՄԸՆ ՍՈՒՊԱՐ ակումբ ուր ճաշի սպասարկութենեն յետոյ, մեծ պաստառի վրայ ցուցադրուեցաւ Կիւմրիի «Գոհար» երգչախումբին գեղեցիկ Ելոյթէն հատուածներ: Երկուշաբթի շատ կանուխ խումբը ճամբար Ելաւ դեպի Աղեքսանդրիա ուր այցելեց Ս. Պողոս Պետրոս Եկեղեցին եւ Աղեքսանդրիոյ Ազգային թանգարանը, ապա Fish Market-ի մէջ ճաշելէ Ետք՝ Աղեքսանդրիոյ գրադարանը եւ Մոնթազայի պալատը: Աղեքսանդրիոյ պտոյտը աւարտեցաւ Gardenia ճաշարանին մէջ տեղի ունեցած ընթրիցով:

Եգիպտոս գալ ու չայցելել Խան Էլ Խալիլի շուկան, ուր ժամանակին մեծ թիւնվ հայ ոսկերիչներ ունեին իրենց փոքր աշխատավայրերը կամ վաճառատուները, կարելի չեր:

Խումբը Երեքշաբթի օր այցելել Ետք Հին Գահիրէի Միջնաբերդն ու Մուհամետ Ալիի մզկիթը, մինչեւ ճաշի ժամը յամեցաւ Խան Էլ Խալիլի ներ շուկաներուն մէջ ցուցադրուած խայտաբղետ յուշանուերներուն առջեւ: Երեկոյեան խումբին անդամները ներկայ Եղան բուրգերու ստորոտին տեղի ունեցող «Զայն Եւ Լոյ» ներկայացումին, որմէ Ետք ընթրեցին Mena House Oberoi հիւրանոցին մէջ:

Զորեքշաբթի օրը յատկացուած էր Հին Գահիրէի Եկեղեցիներուն ու մզկիթներուն այցելութեան: Գերյագեցած պտոյտներն, յովսարեկ Գալուստեանցիները, նոյն օրը Երեկոյեան Nile Pharoah նաւով շրջապտոյտ ընթրիթ մը կատարեցին Նեղոսի հանդարտ ջուրերուն վրայ:

Հինգշաբթի, 9 Սեպտեմբեր:

Յասած էր ծրագրուած յայտագրին Եգիպտակիչ հանդիսութեան օրը: Յուսաբերի «Լ. Ս. Պարագաւեան» հանդիսարահին մէջ, դեկավարութեամբ Մօ. Միհրան Ղազէլեանի եւ դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Իրինա Արգարեանի, Գալուստեանի աշակերտութիւնը երգով ու արտասանութեամբ Ելոյթ ունեցաւ:

Խանդակառութեան ընթացքին խօսք առին տարբեր Երկիրներէ Եկած անձեր, շնորհաւորելու կարգադրի յանձնածիսումբ որ ճիգ չէր խնայած յաջողցնելու այս ձեռնարկը, եւ նոյնիսկ մտածած էր մնայուն բժիշկ մը տրամադրել խումբին:

Գալուստեանի աշակերտութիւնը Ելոյթի պահուն:

Գալուստեանի Երկարամեայ ուսուցիչները յուշանուերները ստանալու պահուն,
Առաջնորդական Տեղապահ Յովեղնորի Տ. Աշոտ Վարդապետ Մսացականեանի, Թեմական Ժողովի աստենապետ տիար Անդրանիկ
Մեսրոպեանի եւ Քաղաքական ժողովի աստենապետ տիար Պետք Թերգեանի հետ:

Հանդիսութեան աւարտին Գալուստեանի տնօրինութիւնը այս առթիւ պատրաստուած յուշանուերներով
պատուեց վարժարանին Երկարամեայ դաստիարակները, որոնք 15 եւ աւելի տարիներ ծառայած էին եւ կը
ծառայեն վարժարանն ներս:

Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի 150-ամեակին Նուիրած յայտագիրները վերջացած եին: Ներկայ հիւրերը ուշ երեկոյեան վերադարձան իրենց հիւրանցը, առաւոտ կանուխ մեկնելու յայտագիրն որուս նոյնպես Յանձնախումբին կողմէ կազմակերպուած պտոյտներուն Շարմ էլ Շեյխ, Լիքսոր եւ Ասուան:

Կը շնորհաւորենք հանդիսութեան կարգադիր յանձնախումբը, Գալուստեանի տնօրինութիւնը, ուսուցչական կազմը, հոգաբարձութիւնը, տիկնանց խնամակալութիւնը եւ մանաւանդ աշակերտութիւնը մաղթելով որ Գալուստեանը 150 ամեակ մը եւս շարունակէ կատարել իր առաքելութիւնը:

Որպէս Գալուստեանցի հպարտ եմ մեր դպրոցի 150-ամեայ պատմութեամբ: Շնորհակալութիւն մեր բարերարներուն, Գահիրէի իրերայաջորդ Ազգային իշխանութիւններուն եւ մեր դաստիարակներուն:

Երախտապարտ ենք եւ շնորհակալ մեր ծննդավայր Եգիպտոսի աետութեան, որուն հովանիին տակ որպէս Եգիպտացի հայեր կ'ապրինք ու կը գոյատեւենք:

Կրկնելով Գոհար Գասպարեանի Գալուստեան Վարժարանի ոսկեմատեանին մեջ գրած խօսքերը՝ կ'ըսեմ. Իմ սիրելի դպրոց,

Թող մեռնեմ փակուելով չլսեմ,

Թող ապրեմ ծաղկելով տեսնեմ:

Անի Պողոսեան

ՀԱՍԱՌՈՅ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

1853-ին Գահիրեի Տարա էլ Կիսենա փողոցին վրայ գտնուող ազգապատկան հողին վրայ, Կարապետ Աղա Գալուստեանի ծախօռվ, սկսած է կառուցուի Գահիրեի Խորենեան Ազգային Վարժարանի Երկյարկանի շենքը, որուն պաշտօնական բացումը կատարուած է 15 Սեպտեմբեր 1854-ին, Եգիպտոսի Առաջնորդ Գաբրիէլ Եպս. Մարաշցիի, բարերար վանեցի Կարապետ Աղա Գալուստեանի եւ պաշտօնական հրաւիրեալներու ներկայութեամբ: Վարժարանը Խորենեան կոչուած է Մովսէս Խորենացիի անուամբ, ըստ Կարապետ Աղա Գալուստեանի փափաքին:

Կարապետ Աղա Գալուստեան իր կառուցած վարժարանին տնտեսական մատակարարութիւնը ապահովելու համար, 1858-ին կը կտակէ հոդային հասութաբեր կալուածներ, որոնց տարեկան եկամուտներով կը հոգացուին Գահիրեի Խորենեան, ապա՝ Գալուստեան Ազգային Վարժարանին ընդհանուր ծախսերը:

1897-ին Խորենեան Վարժարանը կը կոչուի Գալուստեան, բարերար Կարապետ Աղայի յիշատակին, Վայրը մնալով Տարա էլ Կիսենա:

1904-ի Փետրուարին Գալուստեան Վարժարանի հոգաբարձութիւնը խնդրագիր մը կը ներկայացնէ Գահիրեի Զաղաքական Ժողովին որուն մէջ կը գու, «Վարժարանին այլուր փոխադրութիւնը, այսինքն՝ նոր շենքի մը կառուցումը անհրաժեշտ եւ անմիջական է»:

Գահիրեի Զաղաքական Ժողովը, կ'որոշէ մօս 600 Երկսեռ ուսանողներ ընդգրկող նոր դպրոց մը կառուցել Գահիրեի յարմարագոյն թաղերեն միոյն մէշ:

Այս նպատակին համար կը դիմուի Պողոս Նուպար փաշայի, որ Պուլաք թաղամասինա մէջ գտնուուղ 3062 քր. մ. տարածութեամբ իր հողը կը տրամադրէ դպրոցի շինութեան ու կը հոգայ շինարարութեան ծախսերը:

Գալուստեան Վարժարանի հիմնարկեքի արա-

րողութիւնը եւ անկիւնաքարի գետեղումը տեղի կ'ունենայ 4 Մարտ 1906-ին, իսկ վարժարանին բացման հանդէսը՝ 11 Յուլիս 1907-ին:

1911-ին նոյն հողամասին վրայ կը կառուցուի մանկապարտեզի Երկյարկանի շենքը, ուր կը փոխադրուին «Պէյս էլ Սուրեյս» թաղին մէջ գտնուուղ Գալուստեան Մանկապարտեզի աշակերտութիւնը, որ հաստատուած էր 1897-ին:

1935-ին Շուպրա թաղի «Աթարա» փողոցին վրայ կը հիմնուի Գալուստեան Վարժարանի Շուպրայի մասնաճիւղը մանկապարտեզի չորս՝ եւ նախակրթարանի առաջին Երկու դասարաններով:

1948 - 49 տարեշրջանին, նախ առաջին Երկու դասարաններուն աշակերտութիւնը վերջնականապէս կը փոխադրուի Պուլաքի դպրոցը, ապա՝ 1964-1965 տարեշրջանեն ետք մանկապարտեզը:

1935 - 77 հանգրուան առ հանգրուան, Գալուստեան Ազգա Վարժարանը կը դառնայ Երկրորդական վարժարան իր բոլոր բաժիններով:

1976-ին Գալուստեան Վարժարանի աւանդական վիթխարի շենքերը կը փլցուին Եգիպտական կառավարութեան շինարարութեան նախարարութեան որոշումով: Տարածութիւնը պիտի գործածուեր նոյն վայրին մէջ հսկայ կամուրջի մը շինութեան ծրագրին համար, որուն հետեւանքով Գալուստեան Վարժարանը իր 15 դասարաններով, տեսչարանով եւ ուսուցչարանով կ'ամփոփուի 1911-ին կառուցուած մանկապարտեզի Երկյարկանի շենքին մէջ, ուր «Գառզու» ցուցարահը, գրադարանը եւ այլ դասարաններ Երկուքի կամ Երեքի բաժնելով կը գոյանան 16 դասարաններ:

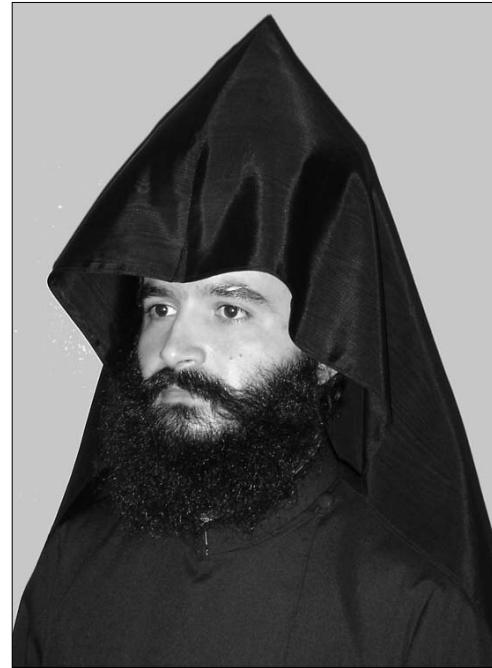
1978 - 79 տարեշրջանեն սկսեալ Գալուստեան Վարժարանի շենքը է 1911-ին կառուցուած Երկյարկանի մանկապարտեզը ուր աշակերտութիւնը, ուսուցիչները եւ տեսչութիւնը գետեղուած են մինչեւ այսօր:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՇՄԻԱԾՆԻ ՄԻԱԲԱՆՆԵՐ ՀՈԳՀ. Տ. ԳԱԲՐԻԵԼ ԱԲԵՂԱՅ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ԵՒ ՀՈԳՀ. Տ. ՏԱճԱՏ ԱԲԵՂԱՅ ԾԱՏՈՒՐԵԱՆ ԳԱՅԻՐԵՒ ՄԵԶ

Հոգհ. Տ. Գաբրիել Աբեղայ Սարգիսեան

Հոգհ. Տ. Տաճատ Աբեղայ Ծատուրեան

Արդեն աւելի քան մեկ տարի է Մայր Աթոռ Ս. Էշմիածնի երիտասարդ միաբաններ Հոգհ. Տ. Գաբրիել Աբեղայ Սարգիսեան եւ Հոգհ. Տ. Տաճատ Աբեղայ Ծատուրեան կը գտնուին Գահիրեի մեջ:

Հոգեշնորհ հայրերը 2003 թուականի Սեպտեմբերի 8-ին, Դպրության վերաբերյալ Հոգեւոր Պետ Նորին Սրբութիւն Ընուտա Գ. Պատրիարքին հրաւերով եւ Ս. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ. Կմենայն Հայոց Կաթողիկոսին օրինութեամբ Գահիրե ժամանեցին, Դպրության վերաբերյալ Հոգեւոր Պատրիարքին հրաւերով եւ արարերեն լեզու սորվելու նպատակով:

Միաժամանակ անոնք իրենց ծառայութիւնը կը բերեն Եղիպատահայ համայնքի հոգեւոր կեանքին, մասնակցելով ամենօրեայ ժամերգութիւններուն եւ Ս. Պատարագի արարողութեան:

Եշմիածնի Ուսկեհատ գիւղին մեջ 1976-ին ծնած Հոգեշնորհ Տ. Գաբրիել Աբեղայ Սարգիսեանը 1994-1999 եղած է Սեւանի Կազզենեան Հոգեւոր Ճեմարանի եւ 1999-2000 Եշմիածնի Գեղրգեան Ճեմարանի սան:

2000 թուականին աշխատած է «Եշմիածն» ամսագրին խմբագրութեան մեջ, 2001-2002 ծառայած է Գեղարդի Վանքին՝ եւ մեկ եւ կես տարի «Քարվաճառ»ի գօրամասին մեջ:

Հոգեշնորհ Հայրը աբեղայ օծուած է 2002-ի Սեպտեմբերի 1-ին ծեռամբ Արմավիրի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Սիոն Եպիսկոպոս Արամեանի:

Հոգեշնորհ Տ. Տաճատ Աբեղայ Ծատուրեան ծնած է Հայաստանի Արմավիր քաղաքը 1975 թուականին: Ան իր հոգեւոր կրթութիւնը ստացած է Նախ Երեք տարի Շիրակի Թեմի հոգեւոր ընծայարանին՝ ապա, վեց տարի, Եշմիածնի Գեղրգեան Ճեմարանին մեջ:

Հոգեւոր Հայրը 2003 թուականի Փետրուարի 27-ին, Վարդանանցի տօնին աբեղայ օծուած է, ծեռամբ Արցախի Թեմի Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Պարգև Արք Մարտիրոսեանի:

Այս տարի Եշմիածնի Հոգեւոր Գեղրգեան Ճեմարանի հիմնադրութեան 130 ամեակն է:

Այս առթիւ ինսդրեցինք Հոգշն. Տէր Տաճատ Ծատուրեանեն, որ Գեղրգեան Ճեմարանին մասին տեղեկութիւններ փոխանցե «Տեղեկատու»-ի ընթերցողներուն։

«Տ.»

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷՇՄԻԱԾՆԻ ԳԵՂՐԳԵԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ճԵՄԱՐԱՆԻ ՀԻՄԱԴՐՄԱՆ 130-ԱՄԵԱԿԸ

Այս տարի Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում յատուկ հանդիսութեամբ տօնախմբութելու է Գեղրգեան Հոգեւոր ճեմարանի հիմնադրման 130 ամեակը, որի հաստատման համաօս պատմութիւնը ներկայացնում ենք ստորեւ:

Սկզբից եւեթ նշենք, որ ճեմարանի շինարարական աշխատանքներն սկսուել են դեռևս Գեղրգ Դ. Կոստանդնուպոլսցի (1866-1882) Կաթողիկոսի անմիջական նախաձեռնութեամբ, 1869 թուականի Մայիսի 25-ին, յաւարտ որի հոգեւոր ուսումնական այս հաստատութիւնն առաջին անգամ իր դրսերն է բացել ուսումնատեսչ հայորդիների առջեւ, 1874 թուականի Սեպտեմբերի 28-ին: Սակայն Գեղրգեան անունը ճեմարանն ստացել է յետագային՝ 1882-ից յետոյ միայն, երբ ճեմարանին է միացուել Էջմիածնի Ժառանգաւորաց դպրոցը:

Զարմանալի է, որ հակառակ Գեղրգ Դ. Մեծագործ Յայրապետի գործադրած ջանքերին՝ իր օրօք ճեմարանի շրջանաւարտներից ոչ ոք այդպէս էլ կուսակրօն Եկեղեցական չդարձաւ, ինչ յաջողութց Մակար Ա. Թեղուտցի (1885-1891) Կաթողիկոսին, ում շնորհիւ Գեղրգեան ճեմարանն ունեցաւ հզօր եւ հաստատուն դասախոսական կազմ, ուր ընդգրկուած էին այնպիսի անուններ, որպիսիք են՝ Մ. Արք. Օրմանեան, Ա. Նահապետեան, Ա. Մանդիսեան, Փ. Վարդանեան, Ս. Պալասանեան, Ս. Պալեան եւ ուրիշներ: Յետագայում Սուրբ Էջմիածնի Հոգեւոր այս Կաճառում են դասաւանդել յայտնի գրողներ, երաժիշտներ, հայգետներ ու մեծանուն հայ գիտնականներ, այդ թուում՝ Մեսրոպ Արք. Տէր-Մովսիսեանը, Ս. Արեգեանը, Յ. Աճառեանը, Լեոն, Ք. Կարա-Մուրզան, Կոմիտասը, Յ. Յովհաննիսեանը, Յ. Մանանդեանը եւ այլք:

Ժթ դարի վերջի եւ ի դարի սկզբի Գեղրգեան ճեմարան աւարտած Եկեղեցական նշանաւոր դեմքերից անհրաժեշտ է նշել Ամենայն Յայոց Կաթողիկոս Գեղրգ Զ. Չեղրեցեանին, Մեծի Տան Կիկիկիոյ Կաթողիկոս Գարեգին Ա. Յովսեփեանցին, Յուսիկ Արք. Զոհրապեանին, Ներսէս Արք. Մելիք-Թան-

գեանին, Տիրայր Արք. Տէր-Յովհաննիսեանին եւ այլոց, ովքեր հսկայածաւալ ներդրում ունեն Յայ Առաքելական Եկեղեցու պահպանաման ու պայծառութեան գործընթացում: Մեծ է եղել նաև Գեղրգեան Հոգեւոր Կրթօջախի դերը հայ Մշակոյթի բազմազան ասպարեզներում ընդհանրապէս, բայց եւ գիտութեան, գրականութեան եւ երաժշտութեան բնագաւառներում՝ մասնաւորապէս, քանզի ճեմարանաւարտ բազմաթիւ մեծահամբաւ սաներ իրեւուց զգալի աւանդը բերեցին հայ մտքի զարգացման ու առաջիւաղացման առաքելութեան մեջ, որոնցից արժանի են յիշատակման Ա. Աղարոնեանը, Ա. Բակունցը, Դ. Դեմիրեանը, Լ. Շանթը, Ա. Չամինեանը, Ս. Մալխասեանը, Կոմիտասը, Ա. Շահմուրադեանը, Ա. Միկոյանը, Ա. Մուաւեանը, Ս. Վրացեանը եւ ուրիշներ:

1917 թուականի Դեկտեմբերի 21-ին, ռազմաքաղաքական ոչ բարենպաստ պայմանների հետեւանքով, Գեղրգ Ե. Սուրենեանց Կաթողիկոսը հարկադրուած է լինում փակել ճեմարանը եւ այս յանձնել գիտուրական հրամանաւարութեանը, եւ ցաւօք սրտի, տարիներ յետոյ՝ 1919-1920 թուականներին, Գեղրգեան ճեմարանի վերաբացման առևտութեամբ տեղի ունեցող բազում փորձեր ապարիս անցան: Միայն 1945 թուականի Նոյեմբերի 1-ին, ի գիև մեծ ջանքերի եւ տքնութեանց, Գեղրգ Զ. Չեղրեցեան Կաթողիկոսին հևարաւոր եղաւ վերաբացել Էջմիածնի Հոգեւոր ճեմարանը՝ սակայն այլ մասնաշենքում, ուր ժամանակին պահուում էր ճեմարանի իրենից բացարիկ արժեք ներկայացնող հարուստ գրադարանը՝ 45 հազար գրքերով, որ յետագայում տեղափոխուեց Երեւանի Ազգային գրադարան եւ Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարան: Էջմիածնի Հոգեւոր ճեմարանը մնաց հաւատարիմ Գեղրգեան ճեմարանի ունեցած ոգուն եւ հիմք դրած հարազատ աւանդոյթներին՝ լինելով նրա իրաւայաջորդը:

Յուրախութիւն հայ ժողովրդի, 1995 թուականին՝ Յայաստանի անկախութիւնից շատ քիչ տարիներ անց, Գեղրգեան ճեմարանի

շնորհ սեփականութեան իրաւունքով տրուեց Մայր Աթոռ Սուրբ Եջմիածնին, եւ օրուայ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Գարեգին Ա. Կաթողիկոսը (1995-1999) 1996-ին ձեռնամուխ եղաւ ճեմարանի շինարարական աշխատանքներն անմիջապես սկսուելուն, որի բարերարութիւնն ստանձնեց ամերիկահայ Գեորգ Եւ Սիրվարդ Յովսանեան ամոլը՝ օժանդակութեամբ Եւ հսկողութեամբ ԱՍՏ Հայոց Կրելեան Թեմի ՀՕՖ-ի: 1997 թուականի Սեպտեմբերի 18-ին Երկար տարիների լուրթիւնից յետոյ ճեմարանի դռները բացուեցին հայ ժողովրդի առջեւ: Արարողութեանը, որ տեղի ունեցաւ Գարեգին Ա. Երշանկայիշատակ Հայրապետի հանդիսապետութեամբ, իրենց մասնակցութիւնն էին բերում նաեւ Մայր Աթոռի Եկեղեցականաց դասը, Հայաստանի հանրապետութեան նախկին նախագահ տիար Լեւոն Տեր-Պետրոսեանը, Յովսանեան գերդաստանը, ՀՀ Կառավարութեան անդամներ, բազմաթիւ հիւրեր արտերկրից ու Հայաստանից: Գարեգին Ա. Վեհափառ Հայրապետի օրինութեամբ ճեմարանը վերստացաւ իր նախկին անունը Եւ վերակոչուեց Գեորգեան Յոգեւոր ճեմարան: Սակայն, անցեալ տարի՝ 2003-ին, դարձեալ բարերարութեամբ Տեր Եւ Տիկին Գեորգ Եւ Սիրվարդ Յովսանեանների Եւ օրինութեամբ Ազգիս Հայրապետ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի, անհրաժեշտ եղաւ հիմնովին վերանորոգել ճեմարանի շնորհ, յաւարտ որի այս տարի՝ 2004 թուականի Օգոստոս 5-ին, կատարուեց վերանորոգուած շնորհի բացման հանդիսաւոր արարողութիւնը՝ նախագահութեամբ Ն. Ս. Օ. Ս. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի Եւ ի ներկայութեան Մայր Աթոռի հոգեւորականաց, ՀՀ Կառավարութեան անդամների, մշակոյթի Եւ գիտութեան նուիրեալ մշակների Եւ հայաստանաբնակ ու Սփիրոջից ժամանած բազում հայորդիների:

Գեորգեան Յոգեւոր ճեմարանը 2003 թուականին ՀՀ Կառավարութեան կողմից ճանաչուեց որպես Կստուածաբանական Համալսարան, ուր այսօր դասաւանդուում են այնպիսի առարկաներ, ինչպիսիք են՝ Հայոց Պատմութիւն, Հայ իին միջնադարեան Եւ Նոր գրականութիւն, Հայոց Լեզու, Գրաբար, Ընդհանուր պատմութիւն, Ընդհանուր գրականութիւն, Ռուսերեն, Անգլերեն, Յիւնակերտեն, Յիւնաստեն, Հայ Եկեղեցու պատմութիւն, Ընդհանուր Եկե-

ղեցու պատմութիւն, Դաւանաբանական Աստուածաբանութիւն, Բարոյական Կստուածաբանութիւն, Յովուական Կստուածաբանութիւն, Յիւն Եւ Նոր Կտակարաններ, Վարքաբանութիւն, Յայ Եկեղեցական մատենագրութիւն, Ջարողիսօսութիւն, Տրամաբանութիւն, Փիլիսոփայութիւն, Յոգեբանութիւն, Տեսական Եւ Գործական Ծիսագիտութիւն, Շարականագիտութիւն, Եկեղեցական Երաժշտութիւն Եւ այլն:

Այսօր շուրջ 150 ուսանող ունի Գեորգեան Յոգեւոր ճեմարան-Կստուածաբանական Համալսարանը, որի ուսումնառութեան շրջանը վեցամեայ Է: Ամեն տարի ճեմարան Են աւարտում 15-20 սաներ, որից յետոյ Ս. Եջմիածնի ճեմարանաւարտ ուսանողներին հնարաւորութիւն է ընձեռուում ուսումը շարունակելու արտասահմանի բարձրագոյն տարբեր աստուածաբանական համալսարաններում:

Ինչպես անցեալում, այսօր Եւ ճեմարանում Են դասախոսում Հանրապետութեան լաւագոյն դասախոս-ուսուցիչները, ովքեր պարբերաբար արժանանում Են Վեհափառ Յօր տարեկան մասնաւոր գևահատանքներին Եւ իրարուսանքներին:

Այժմ ճեմարանին տեսուն Է Արժանապատիւ Տեր Եղիշէ Աւագ Զահանայ Սարգիսեանը:

Յաւելում այս ամենի ասենք, որ ճեմարանում գործում Են համակարգչային Եւ Երաժշտական սրահներ, որոնք նպատակաուղղուած Են ճեմարանցիներին համակարգչային գիտելիքներով ապահովելու Եւ Երաժշտական արուեստ ուսուցանելու համար: Ճեմարանի հարեւանութեամբ Է գտնուում ուսանողների համար 2000 թուականին կառուցուած նոր մասնաշնորհ:

Պատմութիւնն իսք Է վկայում փառապանծ Եւ ոչ Երբեք մոռացուած անցեալը 130 ամեայ Գեորգեան Յոգեւոր ճեմարանի, որ տարիների ընթացքում մշտապես նախաձախնդիր դերակատարութիւնն Է ունեցել սեփական ժողովրդի կեանքում Եւ այսօր Էլ շարունակում Ե անշեղ ընթանալ՝ վառ պահելով իր Երբեմնի հեղինակութիւնը ինչպես հայ ժողովրդի, այսպես Էլ օտարների աչքում:

ՏԻԿԻՆԸ՝ ՈՐ ԳԻՐՔԵՆ ԱՏԵՂՋԵՑ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՄԸ ՏՈՒԹ. ՍԱՄԻՐ ՍԱՐՋԱՆ

Տասնամեակ մը անցաւ «Մաքրապետ էլ-Ուսրա»յի հիմնադրութեան: Կը մտաբերեմ այն յիշատակելի օրը, երբ կարգ մը գրագետներու, նախարարներու եւ մտաւորականներու հետ հաւաքուցանք շուրջը այն սրանչելի Տիկնոշ, որուս աչքերը կը սեւեռնին դեպի երկինք, մինչ մաքին մեջ անդադար դարձող երազները կանգ չեն առներ եւ միտք մտածել չդադրիր:

Այդ երազները մեկն էր Մագիստրոսի աստիճանին համար պատրաստած իր թեզը կեանքի կողմէ: Թեզին որուն մեջ ան կը պաշտպանէր նախակրթարաններու վիճակին բարելաւումը, կրթական եւ գիտական մակարդակի բարձրացումը եւ նոյնիսկ շենքերուն եւ ծառայութիւններուն բարեկարգումը: Այս կը հաւատար, որ կրթական գործը ամենակարեւոր ազդակներն մեկն է, որ կը զատոր-շէ հայրենիքները եւ մասուկը որ կը ներկայացնէ առաջին հատիկը ապագայի կերտման, այսիսք հայրենիքին՝ ան ենիկական սկզբանաւորութիւնը կամ հիմք հայրենիքին:

Եւ մենք բոլորս, մուսչ նստած այդ փոքր սեղանին շուրջ կը զարմանայինք ...

Ինչո՞ւ ցարդ ոչ ոք չէր մտածած մասկան մասին. Նկատի չունիմ մանուկներուն առողջութիւնը միայն, կամ զանազան հիւանդութիւններով վարակումը եւ կամ անորտ տնտեսական ու ընկերային մակարդակին մասին մտածելը: Ինչո՞ւ մեզմէ ոչ ոք չէր մտածած մասկան մասին որպես մարդ, անոր խելքին, հոգիին եւ մասաւանդ կրելիք զանազան ազդեցութիւններուն մասին, որոնք ան ձեռք պիտի բերեր սորվելով յատկապես, ազատ ընթերցանութեամբ եւ ոչ դպրոցական գիրքերէն միայն:

Եզիատացի մանուկը այդ ժամանակ սովոր էր բռնել դպրոցական գիրքը եւ իր ատելութեան ու զայրոյթի ամբողջ ուժը թափել անոր կրայ: Ան կը սորպէր մեթենական-օրեն առանց հասկնալու կարդացածը, ապա՝ զայն կը պարպէր թուղթին կրայ, յաջողելու եւ անցնելու ուսումնական մեկ տարեշրջանեն միտսին եւ վերջաւորութեան, ընկալեալ սովորութեան համաձայն, դասագիքը պատուհանեն դուրս Նետելով, ծակը բերէ մը ազատելու համար:

Այս սրանչելի Տիկնոց կարծես սահմանուած էր հոգալ Եզիտոսի ապագային մասին, Նուիրել իր կեանքը Կերտելու ապագան եւ մտածելու մանկան մասին որպես մարդ, միոր եւ հոգի ... Ան յայտնաբերեց, թէ այս բոլորը կարելի էր ծեռզ բերել միայն ընթերցանութեամբ եւ արտադրոցային ընթերցանութեամբ, ինչպէս Նաեւ միայն, եթր գիրը դրուելով մանուկին ծեռքին մէջ, այսքան պիտի գրաւեր զայն իր ծեռով ու բովանդակութեամբ, որ ան գիրը հետը անկողին պիտի տաներ եւ քունին մէջ մտածելով կարդացած Նիւթին մասին, թռիչը պիտի տար իր երեւակայութեան եւ գիրքին ընդմէշն պիտի ճամբորդէր վայրու, մտքրու, զգացումներու եւ տեսիլքներու կախարդական աշխարհ մը:

Տիկնո՞ց հելացի աչքերը փայլեցան: Այս մտքին 21-րդ դարու եղան կանգնող ու ինքզիլը կառուցող հայրենիք Մը համար ունեցած խողութիւնն ու կառեւողութիւնն:

Աղքատ եւ ողբորմելի թաղերու մէջ հանրային գրադարաններու բացումը չըստ տարի անց, Եգիպտոսի Արաջին Տիկինը՝ Սիլվան Սուլպարաք, դարձաւ 20-րդ դարու Վերջարկութեան եւ 21-րդ դարու մինչարի լոռուման ամենա-

Կարենոր ծրագիրը «Մաքթապետ Էլ-Ռւսար» (Ընտանիքին Գրադարանը) ստեղծողն ու հիվանաւորողը:

«Ըստամիքին Գրադարանը» ստեղծելու միտքը ողքան պարզ, նոյնքան խոր էր: Ան կը ձգտէր միլիոններ հաշուող եգիպտացի մասուկին հոգիին ՄԵ արմատարուել ընթերցանութեան սերն ու սովորութիւնը, որ նախապես իր առօրեայ կեանքին մաս չեր կազմեր:

Կ'ենթաղորմ որ այս նպատակը կատարելապէս յաջողեցաւ: Ոմանք ծաղրի կ'ենթարկէին եգիպտացի ժողովուրդը փորձելով դեռազնահատել անոր կարողութիւնը Եւ Նկարագրելով զայն որպես ֆուլի Եւ թԱԱՄՒՅՅԻ ժողովուրդ:

Կ'ենթադրեմ ևսեւ, որ այսօր «Ըստասիցին Գրադարանը» հիմնուելեն ետք, առանց վարանելու անոնք կ'ըստ թէ մենք գիրքի, ընթերցանութեան, գի-

Մասնաւոր պետը, «Ընտալիքին Գրադարանը» խոր ու վեհ նպատակը ունեք վերականգնելու այս ժողովուրդին աւանդական յառաջապահ եւ առաջնորդող դիրքը արդի գրականութեան, Մտածողութեան, գիտական եւ ստեղծագործական ոլորտներուն մէջ:

Այս կը վկայեն ոչ խօսքով, այլ գործնականորեն արաբական աշխարհի մշակույթին ու մտածողութեան մէջ անոր ունեցած առաջնորդող դիրքը, Մամլութեան տիրապետութեան խաւարի դարեն, Եգիպտական լուսաւորութեան դար անցած արաբական աշխարհը, որոնք այժմ կ'-ապիսն գիտութեան եւ յառաջդիմութեան դարը, կը կերտեն իրենց մշակութային ինքնոյնութիւնը եւ ներկայութիւնը աշխարհի վրայ:

Եւ ահաւասիկ 10-ամեայ հետեւողական ծակը ու դժուար աշխատանք եւր, «Ըստանիքին Գրադարան»-ը հրատարակած է աւելի քան 10 միջին գիրք, որոնք մուտք գործած են տուներէն Ներս, դառնալով ոչ միայն եզիպտացի մանուկին, պատանիին եւ երիտասարդին մտածողական եւ ստեղծագործական զրահն ու հոգիին եւ մտքին հպարտութիւնը, այլ նաև ամբողջ արաբական աշխարհին:

Արդեօ՞ք պարզապես Նշանաւոր կնոց մը երազն էր որ աչքերը երկինքին՝ կը որոնէր անկարելին, թէ պարզապես սրանչելի երազ մըն էր, հսկայ իր տարողութեամբ եւ արժեքով, որն իրականացաւ:

Փառք այս սրանչելի տիկնոց Սիւզան Մուլպարաքի, անսահման սեր եւ յարգանք ապագան երազելու եւ նոր հայրենիքի մը համար նոր մարդ կերտելու իր կարողութեան:

«Ըստանիքին Գրադարան»-Են լոյս տեսած իւրաքանչիւր գիրքին ետեւի կողքին վրայ գետեղուած տիկնո՞ց Սիւզան Մուպարաքի Նկարը, իւրաքանչիւր եգիպտացիի կը յիշեցնէ, թէ խսկական հասունութիւնը նիւթականով չէ, ոչ այ նիւթապաշտութեան վրայ յենելով, այլ հասունութիւնը «Գիտելիք»ն է, իմացութիւնը, առանց որուն չկայ հայրենիք. Եւ եթէ անձը կորսնցուց իր հայրենիքը, կը կորսնցեւ իր անձը ... Կը կորսնցնէ այս ամենը զոր գինք կեանքին կը սաաէ:

Թարգմանեց՝
Արարուի Տեօվլիթեան

ՏՈՐԹ. ՖՈՐԹ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ «ԵԼԵԿՏՐՈՆԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹ» ԳԻՐՔԸ

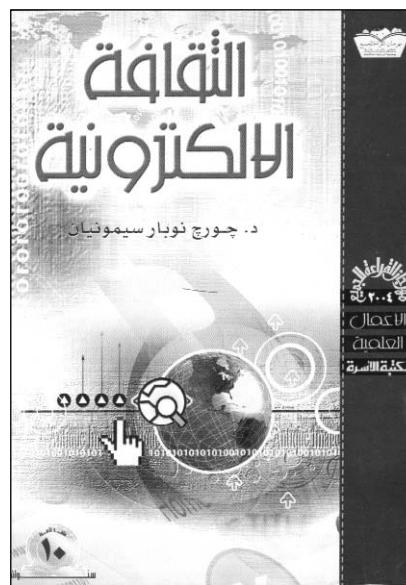
Տեսքով եւ ծաւալով համեստ հրատարակութիւն մը արդարեւ, սակայն ... Եգիպտոսի 70 միլիոն հաշուող ընակցութեան մեծ մասը տեղեակ է որ արդէն 10 տարի է Տիկին Սիրան Մուպարաքի հովանաւորութեամբ տեղի կ'ունենայ «Ընթերցանութիւնը բոլորին համար փառատօն»ը: 10-ամեայ Մաքրապեթ էլ - Ուսրան (Ընտանիքին Գրադարանը) իր 2004-ի գիտական հրատարակութիւններուն ծիրէն ներս այս տարի լոյս ընծայեց Տոքթ. ճորդ Սիմոնեանի հեղինակած «Ելեկտրոնային Մշակոյթ» գրքոյկը: Հրատարակութեան ընդհանուր պատասխանատու Տոքթ. Սամիր Սարհան գրքոյկին առաջին չորս Եշերուն վրայ ստորագրած է «Տիկինը որ գիրքն ստեղծեց հայրենիք մը» յօդուածը, նուիրուած «Մաքրապեթ էլ - Ուսրա» հրատարակութեան 10-ամեակին եւ զայն մտայդացող եւ հովանաւորող Տիկնո՞չ Սիրան Մուպարաքի: (Յօդուածը թարգմանաբար ամբողջութեամբ կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն, շեշտելու կարեւորութիւնը այս հրատարակութեան):

Արժանանալ նման հրատարակութեան մը կը նշանակէ ունենալ միլիոններու հասնող ոչ միայն արար եւ արաբերէն գիտող ընթերցողներ Եգիպտոսի մէջ այլ նաեւ ամբողջ արաբական աշխարհին մէջ:

Տոքթ. ճորդ Սիմոնեանի հեղինակած առաջին գիրքը չէ այս: Ան հեղինակն է Մայիս 2000-ին «Թուային Տպագրութիւն» խորագրով արաբերէն լեզուով հրատարակուած առաջին գիրքին եւ 2002-ի Մարտին նոյնպէս առաջին անգամ արաբերէն լեզուով լոյս տեսած «Տպագրութեան Միջազգային Օրինաչափեր» գիրքին:

Արժանանալ նման հրատարակութեան մը որ միտի գիտութեան լոյսով գինելու ժողովուրդին ապագայ սերունդները եւ արդի թուային Ելեկտրոնական մշակոյթը հասանելի դարձնել, միլիոնաւորներու մէջէն ընտրութիւնը հայու մը հեղինակութեան, պատիւ է ոչ միայն հեղինակին, այլ նաեւ իր ծնողին ու զինք ծնող ժողովուրդին:

Տոքթ. ճորդ Սիմոնեանի «Ելեկտրոնային Մշակոյթ» գիրքը կազմուած է յօդուածներու շարք մը զոր «Էլ Ակրամ Էլ Տաուլի» շաբաթաթերթը մօտ մէկ ու կես տարի հրատարակած է իր «Արաբական Մշակոյթ» էջին վրայ «Արաբները եւ Ելեկտրո-

նային Արեւմուտքը» խորագրով:

Գիրքը 15 x 20 սմ. ծաւալով 158 Եշերու վրայ կը ներկայացնէ Ելեկտրոնային արդի մշակոյթին առընչուող նիւթեր: Հիմնական հետեւալ չորս բաժինները՝ Ելեկտրոնային Յրատարակութիւն, Ելեկտրոնային Կրթութիւն, Ելեկտրոնային Առեւտուր եւ Ելեկտրոնային Կրաքական Ներկայութիւն, իրենց 20 Ենթաբաժիններուն ընդմշշէն պարզ եւ հասկնալի ծերով ընթերցողին կը ներկայացնեն այս մշակոյթին գործածութեան ոլորտները եւ արժեքը, 21-րդ դարու մեր ամենօրեայ կեանքին մէշ:

Տոքթ. ճորդ Սիմոնեան իր գրած յառաջաբանին մէշ շեշտելէ Ետք այս իրողութիւնը որ արդի Ելեկտրոնային մշակոյթը դարձած է մեր առօրեայ կեանքին անբաժան մէկ մասը եւ որ անոր ազդեցութիւնը մեր՝ ու մեր հեռաւոր պագագին վրայ շատ մեծ պիտի զլլայ, կոչ կ'ընէ որ մենքը, մեր արաբական աշխարհին մէշ, առանց մտածելու եւ ուսումնասիրելու չտարուինք ամեն տեսակի հոսանքէ, որպէսզի զլլանք միայն կապկողներ եւ պատճառ դառնանք մեր նիւթականը մսիւծելու ոչ օգտակարը ունենալու համար: Մտածենք, ուսումնասիրենք եւ ընտրենք միայն այս որ յարմար է մեզի տուեալ ժամանակին եւ այն ծերով, որ կը յարմարի մեզի, որպէսզի լաւագոյնս կարենանք օգտագործել այս ճարտարարուեստը, զարգացնելով եւ արտադրելով զայն տեղույն վրայ, մեր կարիքներուն համաձայն:

Գրասեղանին վրայ է 42 տարեկան Տոքթ. ճորդ Սիմոնեանի 1969-2004 երկարող տարիներու կրթական եւ աշխատանքային կեանքը պատկերող կենսագրականը:

Ճորճին համեստութիւնը իր ուսեցած բոլոր արժանիքներուն գագաթն է: Ան աշխոյժ ծառայասեր եւ գործոն երիտասարդ անդամն է գաղութիս զանազան Եկեղեցական, մշակոյթային եւ մարզական կառոյցներուն: Ան մաս կը կազմէ ՀԱՀՍ-ի Եգիպտոսի Ծրչանակային Յանձնաժողովին, նոյն Միութեան Գահիրէի Մասնաճիւղի վարչութեան ինչպէս նաեւ Յեղինապոլսոյ ՀԱՀՍ ՆՈՐԱՎՐի վարչութեան:

Կը շնորհաւորենք Տոքթ. ճորճը իր այս նորագոյն հեղինակութեան հրատարակութեան առթիւ կը մաղթենք որ գրիչը միշտ արգասաբեր զլլայ:

ՏՈՐԹ. ՇՈՐԾ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏՈՒԵՎԼՆԵՐԸ

1999

Տորորական տպա դուրեան մէջ, թէզ ունենալով աւանդական Օֆսէք տպա դուրեան, առանց ջուրի տպա դուրեան եւ Թուային տպա դուրեան մերուսներու բաղդատականը, անոնց որակային հակակշռումը եւ յարմարութիւնը եւ խպտական շուկային:

Այս թէզին ուսումնափրութիւնը միասնարար հովանաւորուած է ԼՈՆՏՈՆ ՔՈ-ԼԵՇ ՕՖ ՓՐԻՆԹԻՆԿ-ի եւ Հելուանի համալսարանին կողմէ, եւ խպտական կառավարութեան կողմէ տրուած կրթարշակով մը:

Սոյն թէզին ամփոփումը հրատարակուած է միջազ ային չորս մասնա խտական հանդէսներու մէջ:

1998

Մա խստրոս Արուեստից թուային նկարահանման տպա դուրեան թէզնիքներ թէզով – Լոնտոն Քոլէճ օֆ Փրինթինկ:

1997

Յետ համալսարանական Տիբլում տպա դուրեան եւ հրատարակութեան մէջ – Լոնտոն Քոլէճ օֆ Փրինթինկ (միամեայ ամբողջական ժամանակով դասընթացը):

1994

Մա խստրոս Գիտութեանց – Ուսումնափրութիւն տեղական արտադրութեան (եւ խպտական) օֆսէք մելաններու որակի հարցին: Հելուանի համալսարան, Գահիք:

1992

Օֆսէք տպա դուրեան Տիբլում – Լոնտոն Քոլէճ օֆ Փրինթինկ (Միամեայ ամբողջական դասընթացը) բացառիկ նահատականով, Ան լիա, որ ստացած է նոյն Քոլէճի 1992-ի «Տարուան ուսանողի» մրցանակը:

1987

Պասկաւոր արուեստից – Տպա դուրեան հրատարակութեան եւ ծրարումի բաժին, Հելուանի համալսարանի Կիոարական Արուեստներու ֆակուլտէտ, «Չատ լաւ» յիշատակութեամբ:

1969–1981

Նախնական, պատրաստական եւ երկրորդական ուսում, Հելիոպոլսոյ Նուապարեան Ազ ային վարժարանին մէջ:

Հոս կ'ուզենք յիշատակել թէ Տոքք. Շործ Սիմոնեան կը դասախոսէ բազմաթիւ մասնա խտական կրթական հիմնարկներու մէջ, կ'աշխատակցի բազմաթիւ կարեւոր եւ որակաւոր տպա դական հանդէսներու:

Հեղինակն է Թուային տպա դուրեան վերաբերեալ առաջին արարերէն լեզուով իրքին (2000).

Հեղինակն է տպա դական միջազ ային չափանիշներու առաջին արարերէն լեզուով իրքին (2002).

Անդամ է շարք մը պետական տպա դական հաստատութիւններու վարչական խորհուրդներուն, առանց հաշուելու մա խստրոսական եւ տոքքորական թէզերու հսկիչ յանձնախումբերու իր անդամակցութիւնը:

Իր մասնա խտական յօդուածները հրատարակուած են աւելի քան եօրք տարրեր պարբերականներու եւ թերթերու մէջ, որոնք լոյս կը տեսնեն Ե խպտովի, Ան լիոյ, Միացեալ Նահան ներու, Հարաւային Ափրիկէի, Իրանի եւ Հնդկաստանի մէջ:

Այս բոլորէն զատ ան մասնակցած է բազմաթիւ արարական եւ միջազ ային համա ումարներու եւ անդամ է բազմաթիւ միջազ ային խտական հիմնարկներու եւ կազմակերպութիւններու:

ԱՆԴՎԵՍՎԱՆ

ԾՆՈՒՆԴ

ՀԲԸ-ի Գահիրելի անդամներէն Տէր եւ Տիկին Ժողէք եւ Մանուշակ Նիկոլեան-ներ 9 Օ սառու 2004-ին բախտաւորուած են առջինեկ աղջիկ զաւակով մը զոր անուանած են Անճէլա:

Նոյնպէս Տէր եւ Տիկին Ռաֆֆի եւ Մարինա Փարքամեան 16 Դեկտեմբեր 2003-ին բախտաւորուած են մանչ զաւակով մը, զոր անուանած են Ազատ:

Հոկտեմբերի 2-ին Աղեքսանդրիոյ ՀՍԸՆՈՒՊԱՐի երիտասարդ մարզիկնեն-ներ Տէր եւ Տիկին Կարօ եւ Ռիթա Թօսունեան եւս բախտաւորուած են առջինեկ մանչ զաւակով մը զոր անուանած են Արի:

Կը շնորհաւորենք բոլոր նորածիններուն հարազատները մաղթելով որ անոնք հասակ առնեն սիրոյ եւ խաղաղութեան մեջ:

ՆՇԱՄԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ տեղեկացանք Գահիրելի ՀԲԸ-ի Մասնաճիւղի երիտասարդ օժանդակ անդամ Տիար Կարօ Վարժապետեանի ընդ Օր. Հանատի Ռուելի նշանախութեան, որ տեղի ունեցած է 18 Սեպտեմբեր 2004-ին:

Կը շնորհաւորենք խոսեցեալ զոյգը, իրենց ծնողներն ու հարազատնե-րը, մաղթելով որ միշտ բարիս լուսաւորէ իրենց կեանքը:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Խոր ցաւ պատճառեց մեզի մահը բազմավաստակ դաշնակահար եւ մանկա-վարժ Նուարդ Տամատեանի, որ պատահեցաւ 19 Սեպտեմբերին:

Սեր խորագ ած ցաւակցութիւնները իր հարազատներուն, Տէր եւ Տիկին Երուանդ եւ Նորա Ազատեաններուն եւ Տէր եւ Տիկին Ժիրայր եւ Նորա Բարա-գեաններուն:

Թող հասգուցեալիս յիշատակը միշտ վառ մնայ իր հարազատներուն եւ հարիւրաւոր աշակերտներուն սրտին ու յիշողութեան մեջ:

